

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

Programă pentru examenul național de bacalaureat

Chișinău, 2021

Aprobată la ședința Comisiei Naționale de Examine,
Proces verbal nr.1 din 04 noiembrie 2021,
Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1499 din 04 noiembrie 2021.

Autori:

- **Ciorici-Frei Angela**, grad didactic Superior, Instituția Publică Liceul Teoretic Republican „Aristotel”, mun. Chișinău;
- **Corlăteanu-Grinciuc Silvia**, doctor în istorie, Institutul de Istorie, Ministerul Educației și Cercetării;
- **Neaga Rodica**, doctor în istorie, grad didactic Superior, Liceul Teoretic ”Orizont”, mun. Chișinău;
- **Țâmbalari Tatiana**, grad didactic Superior, Liceul Limbi Moderne și Management, mun. Chișinău.

Programa de examen la Istoria românilor și universală a fost discutată și avizată în cadrul catedrelor/departamentelor de profil ale instituțiilor de învățământ superior: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, a comisiilor metodice din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului și de experți în domeniu.

Structura programei

Programa conține:

1. Preliminarii.
2. Competențe specifice ale disciplinei, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.
4. Exemple de itemi.
5. Exemplu de test și de barem de corectare.

1. Preliminarii

Programa pentru examenul național de bacalaureat la **Istoria românilor și universală** este elaborată în baza Cadrului de referință a Curriculumului Național, aprobat prin ordinul MECC nr. 432/2017, a Curriculumului Național la **Istoria românilor și universală** pentru clasele a X-a – XII-a și a Ghidului de implementare la **Istoria românilor și universală**, aprobate prin ordinul MECC nr.906/2019, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la examenul național de bacalaureat, aprobat prin ordinul nr.47/2018. Programă reprezintă un document reglator și normativ având ca obiectiv major asigurarea desfășurării corecte și eficiente a examenului.

Programă este destinată autorilor de teste, profesorilor, elevilor, conducătorilor instituțiilor de învățământ, părinților, etc.

În cadrul examenului național de bacalaureat, **Istoria românilor și universală** are statut de disciplină obligatorie, pentru candidații la bacalaureat, profil umanist, și statut de disciplină la solicitare – pentru candidații la bacalaureat, profilurile real, arte și sport.

Pentru realizarea testului de examen se alocă 180 minute.

2. Competențe specifice ale disciplinei, evaluate în cadrul examenului național de bacalaureat.

- 1.** Utilizarea limbajului istoric în diverse situații de învățare și de viață, respectând cultura comunicării.
- 2.** Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor, proceselor, fenomenelor, demonstrând înțelegerea continuității și schimbării în istorie.
- 3.** Analiza critică a informației din diferite surse, pornind de la cultura istorică, manifestând poziția cetățeanului activ și responsabil.
- 4.** Determinarea relației de cauzalitate în istorie, dând dovadă de gândire logică și spirit critic.
- 5.** Valorificarea trecutului istoric și a patrimoniului cultural, manifestând respect față de țară și de neam.

3. Unități de competență, unități de conținut, rezultate ale învățării, evaluate în cadrul examenului de bacalaureat

Notă. Unitățile de conținut notate cu * se referă doar la profilurile umanist și arte.

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ	UNITĂȚI DE CONȚINUT	Rezultate ale învățării:
<p>X.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice antichității și evului mediu pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XI.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice epocii moderne pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XII.1.1. Explicarea termenilor istorici, specifici epocii contemporane.</p> <p>X.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric, utilizând noțiunile specifice perioadelor antică și medievală.</p> <p>XI.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric utilizând noțiunile specifice epocii moderne.</p> <p>XII.1.2. Încadrarea termenilor specifici istoriei contemporane în contexte care implică explicații, interpretări și atitudini.</p> <p>X.1.3. Prezentarea comunicărilor orale și scrise, utilizând termeni și concepte istorice specifice perioadei studiate.</p> <p>XI.1.3. Formularea judecăților de valoare și susținere a propriei opinii, aplicând terminologia specifică epocii moderne.</p>	<p style="text-align: center;">EPOCA ANTICĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Colonizarea greacă • Civilizația Romană* • Geto-dacii și lumea greacă* • Modele de organizare politică în Grecia antică • Imperiul lui Alexandru Macedon. Elenismul • Forme de organizare politico-statală în Roma antică • Dacia pe timpul lui Burebista • Fărămițarea statului dac și refacerea unității lui pe timpul lui Decebal* • Dacia și Imperiu Roman: războaiele daco-romane; romanizarea geto-dacilor • Organizarea socială la geto-daci* • Traco-geto-dacii în viziunea autorilor antici* • Cultura și religia geto-dacilor • Criza societății antice și formele ei de manifestare • Marile migrațiuni și declinul lumii antice. Căderea Imperiului Roman de Apus <p style="text-align: center;">EPOCA MEDIEVALA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etnogeneza românească • Fărămițarea feudală. Centralizarea statelor în Europa* • Monarhiile absolutiste și caracteristicile lor • Obștea sătească la români – factor de continuitate și unitate românească* • Premisele constituirii statelor medievale. Formarea statului în Transilvania* • Constituirea Țării Românești • Constituirea Țării Moldovei 	<p>- să selecteze terminologia istorică pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale;</p> <p>- să explice termeni și sintagme cu referire la epocile istorice studiate;</p> <p>- să utilizeze noțiuni și concepte istorice specifice epocilor antică, medievală, modernă și contemporană în rezolvarea itemilor;</p> <p>- să aplice vocabularul istoric în construirea discursurilor argumentate, demonstrând relevanță în exprimarea scrisă;</p>

<p>XII.1.3. Aprecierea impactului utilizării corecte a limbajului istoric în comunicare și relaționare eficientă.</p> <p>X.2.1. Descrierea schimbărilor ce au avut loc în spațiul istoric studiat.</p> <p>XI.2.1. Identificarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p> <p>XII.2.1. Determinarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p> <p>XI.2.2. Argumentarea schimbărilor survenite pe parcursul istoriei moderne cu ajutorul hărților și reperelor cronologice.</p> <p>XII.2.2. Analiza schimbărilor survenite în spații și timp.</p> <p>X.2.3. Conceptualizarea continuității proceselor care au avut loc în epoca antică și medievală, utilizând sursele cartografice și cronologice.</p> <p>XI.2.3. Elaborarea concluziilor, în baza informațiilor oferite de hartă, privind consecințele evenimentelor/proceselor/fenomenelor.</p> <p>XI.3.1. Distingerea faptului de opinie din informația oferită de surse.</p> <p>XII.3.1. Stabilirea tipului de informație subiectivă/obiectivă oferită de sursa de documentare.</p> <p>X.3.2. Sistematizarea informațiilor din diferite tipuri de surse pedomenii (economic, social, politic, cultural).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viața economică în societatea medievală. Apariția și dezvoltarea orașelor medievale* • Viața socială în epoca medievală. Ierarhia feudală • Organizarea politică internă a Țărilor Române în sec. XIV-mijl.sec. XVII • Cruciadele medievale • Consolidarea poziției Moldovei și Țării Românești în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun • Țările Române în lupta antiotomană de la mijlocul secolului al XV-lea. Iancu de Hunedoara și Vlad Țepeș • Epoca lui Ștefan cel Mare • Situația politică a Țării Românești și Moldovei în prima jumătate a secolului al XVI-lea* • Regimul de suzeranitate otomană și formele lui de manifestare • Războiul antiotoman de sub conducerea lui Mihai Viteazul • Unirea politică a Țărilor Române • Situația politică a Țărilor Române în primele decenii ale secolului al XVII-lea* • Apariția spiritului și elementului modern în Europa Occidentală* • Marile descoperiri geografice • Renașterea și Umanismul • Manifestări ale umanismului în spațiul românesc* • Cărturarii moldoveni – călăuze spirituale ale neamului românesc (G.Ureche, M.Costin, I.Neculce, N.Milescu-Spătaru, D.Cantemir)* • Reforma și Contrareforma • Războiul de 30 de ani 	<p>- să identifice/determine schimbările survenite în timp și spațiu, elucidând transformări calitative;</p> <p>- să amplaseze în timp și spațiu evenimentele, procesele și fenomenele istorice, pentru a prezenta continuitatea și schimbarea;</p> <p>- să conceptualizeze continuitatea proceselor istorice, utilizând sursele cartografice și cronologice.</p> <p>- să distingă faptul de opinie din informația oferită de surse;</p> <p>- să argumenteze propriile opinii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene în baza surselor istorice;</p> <p>- să analizeze critic informația din diferite surse istorice, manifestând</p>
	<p style="text-align: center;">EPOCA MODERNĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Revoluția industrială - transformări cu caracter modernizator • Economia Țărilor Române (mijlocul secolului al XVII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea)* • Anglia: de la monarhie absolută la monarhie parlamentară 	

<p>XI.3.2. Selectarea și comentarea informațiilor din surse pentru a susține/ combate puncte de vedere cu referire la istoria modernă.</p> <p>XII.3.2. Compararea argumentelor din diferite surse pentru formularea unor judecăți proprii privind evoluția societății contemporane.</p> <p>X.3.3. Formularea opiniilor proprii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene din istorie în baza surselor istorice.</p> <p>XI.3.3. Evaluarea diferitor abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice.</p> <p>XII.3.3. Cercetarea informației din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor.</p> <p>X.4.1. Identificarea evenimentelor/ proceselor istorice aflate în relație de cauzalitate.</p> <p>XI.4.1. Identificarea relațiilor de cauzalitate din informațiile oferite de sursele investigate.</p> <p>X.4.2. Argumentarea relațiilor de cauzalitate/interdependență/cauză-efect stabilite între evenimentele/ procesele istorice din epoca antică și medievală.</p> <p>XI.4.2. Încadrarea relației de cauzalitate în explicarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice.</p> <p>XII.4.2. Expunerea argumentată a opiniei privind cauzele și consecințele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Iluminismul – revoluția ideilor • Războiul de independență al coloniilor engleze din America de Nord • Franța de la monarhie absolută la republică • Epoca napoleoniană și impactul ei asupra societății Europene • Țările Române sub regim fanariot • Revoluția sub conducerea lui Tudor Vladimirescu din 1821 • Drepturile naturale ale omului în actele revoluțiilor moderne. Primele acte constituționale referitoare la drepturile și libertățile omului din Anglia, SUA și Franța • Relațiile internaționale de la Pacea de la Westfalia la Congresul de la Viena • Principatele Române în contextul „Problemei orientale” • Anul 1812 în istoria românilor • Lichidarea autonomiei Basarabiei: etape, evenimente, consecințe • Economia Basarabiei în componența Imperiului Rus. • Politici sociale ale țarismului și colonizarea Basarabiei • Reformele țariste în Basarabia și consecințele lor • Doctrinile social-politice în epoca modernă • Unirea Principatelor Române • Reformele lui A.I.Cuza și modernizarea societății românești. • Instituirea monarhiei constituționale. Constituția din 1866 • Unificarea Italiei și Germaniei • Consolidarea statului federativ nord-american în a doua jumătate a secolului al XIX-lea • Civilizația industrială. Industrializarea și consecințele ei* Europa între afirmarea națiunilor și rivalitățile Marilor puteri* • Obținerea independenței României • Realizările științei și tehnicii în epoca modernă* <p style="text-align: center;">EPOCA CONTEMPORANĂ</p> <ul style="list-style-type: none"> • România în Primul Război Mondial. • Consecințele Primului Război Mondial • Basarabia în anii 1917-1918 	<p>responsabilitate în descrierea fenomenelor/ proceselor/ evenimentelor istorice;</p> <p>- să compare argumente din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor.</p> <p>- să aprecieze diferite abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice.</p> <p>- să identifice evenimente/ procese istorice aflate în relație de cauzalitate, din informațiile oferite de surse</p> <p>- să încadreze relațiile de cauzalitate/interdependență/cauză-efect în explicarea/ argumentarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice;</p> <p>- să aprecieze impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.</p>
--	---	--

<p>falsificării adevărului istoric în diverse surse.</p> <p>X.4.3.Demonstrarea relației cauză-efect din perspectiva cauzelor imediate/îndepărtate – efectelor imediate/ îndepărtate.</p> <p>XI.4.3.Formarea opiniilor relevante despre impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.</p> <p>XI.5.1.Identificarea ideilor și aprecierea valorilor general-umane conținute în opere literare, artistice, istorice și filosofice.</p> <p>XII.5.1.Identificarea consecințelor interacțiunii culturale, politice, economice și sociale asupra evoluției comunității umane.</p> <p>XI.5.2.Argumentarea contribuției personalităților în crearea/ păstrarea/ promovarea valorilor naționale și a patrimoniului cultural.</p> <p>XII.5.2.Aprecierea impactului regimurilor politice din istoria contemporană asupra mentalităților colective.</p> <p>X.5.3.Aprecierea rolului istoric al marilor personalități ale neamului în edificarea valorilor naționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Marea Unire din 1918 • Sistemului Versailles-Washington și Noua Ordine Internațională • România și Sistemul de la Versailles* • Politica externă a României în perioada interbelică. Nicolae Titulescu - diplomat al păcii • Relațiile româno-sovietice în perioada interbelică • Pactul Ribbentrop-Molotov și impactul lui asupra destinului popoarelor din Europa • Caracteristici generale și specifice ale regimurilor politice din perioada interbelică* • Constituirea RASSM: politici și impact • „Marea Depresiune” . New Deal - model pentru depășirea crizei economice • Anul 1940 în istoria românilor. Formarea RSSM și instaurarea regimului comunist • Participarea României în cel de-al Doilea Război Mondial: cauze, evenimente și consecințe* • Basarabia și Transnistria în perioada celui de-al Doilea Război Mondial* • Crime împotriva umanității: GULAG. Holocaust. Katyn • Consecințele celui de Al Doilea Război Mondial • Fenomenul Miracolului economic: Germania și Japonia* • URSS în perioada postbelică • Reinstaurarea regimului comunist în RSSM. Colectivizarea forțată, foametea și deportările • Politica „Centrului” în RSSM: economie, societate și mod de viață • Politica conducerii sovietice din RSSM în domeniul culturii și științei* • Formarea Lumii bipolare. Războiul Rece • Proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova. Simbolurile de stat • Războiul de pe Nistru • Realizările tehnice și științifice din epoca contemporană* • Cultura și știința în Republica Moldova • Impactul tehnologiilor asupra vieții cotidiene și asupra mediului • Consecințele problemelor globale și modalități de supravețuire a omenirii 	<p>- să demonstreze abilități și atitudini pentru valorificarea patrimoniului universal;</p> <p>- să aprecieze valorile general-umane, demonstrând deschidere pentru studierea realizărilor umanității.</p> <p>- să aprecieze rolul marilor personalități pentru valorificarea trecutului istoric;</p>
---	---	--

NOȚIUNI

Epoca antică: anarhie militară, civilizație, colonizare, elenism, etnogeneză, geto-daci, imperiu, monoteism, oraș-stat, Orient antic, polis, politeism, principat, provincie romană, regat, religie, republică, romanizare, sclavie, senat, stat, traci, triumvirat.

Epoca medievală: ”descălecat”, capitulații, centralizare, cronică, cruciadă, dinastie, domeniu feudal, domnie, dregătorie, erezie, ev mediu, fărâmițare feudală, feudalism, inchiziție, Marea migrație, monarhia stărilor, monarhie absolută, monarhie vasalică, nobilime, obște sătească, parlament, peșcheș, raia, răscoală, Renaștere, schismă, Sfat domnesc, sistem electiv-ereditar, suzeranitate, șerb, tribut, Umanism, vasalitate, vlah, voievodat.

Epoca modernă: burghezie, capitalism, clasicism, colonizare, fanariot, iluminism, imperialism, liberalism, mercantilism, metropolă, monarhie absolută, monarhie constituțională, națiune, Problemă orientală, protectorat, răzeși, republică, Regulament Organic, reformă, revoluție, revoluție agrară; revoluție industrială, secularizare, urbanizare.

Epoca contemporană: colhoz, cortina de fier, culac, cultul personalității, depresiune economică, deportare, drept la autodeterminare, GULAG, Holocaust, miracol economic, noua mentalitate, ONU, pluralism politic, probleme globale, revizionism, revoluție culturală, rezistență, război rece, vot universal.

PERSONALITĂȚI

Epoca antică: Alexandru Macedon, Burebista, Constantin cel Mare, Decebal, Iulius Cezar, Pericle,* Traian.

Epoca medievală: Alexandru cel Bun, Carol cel Mare*, Elizabeta I, Iustinian, Ludovic al XIV-lea, Matei Basarab, Mihai Viteazul, Mircea cel Bătrân, Petru Rareș* Ștefan cel Mare, Vasile Lupu, Vlad Țepeș.

Epoca modernă: Abraham Lincoln, Alexandru Ioan Cuza, Carol I Hohenzollern, Constantin Mavrocordat, Dimitrie Cantemir, Ecaterina II, Gavriil Bănulescu-Bodoni, Mihai Eminescu, Mihail Kogălniceanu, Napoleon Bonaparte, Oliver Cromwel, Otto von Bismarck, Petru I, Thomas Jefferson, Tudor Vladimirescu, Vasile Alecsandri.

Epoca contemporană: Alexei Mateevici, Emil Loteanu, Ion Inculeț, Ferdinand I, Nicolae Titulecu, Carol II, Maria Cebotari, Constantin Brâncuși, Grigore Vieru, Eugen Doga, Maria Bieșu, I.V.Stalin, F.D.Roosevelt, M.S. Gorbacoiv, Winston Churchill, Margareth Thatcher.

4. Exemple de itemi

Exemplele de itemi sunt destinate pentru familiarizarea candidaților la examenul național de bacalaureat, profesorilor, autorilor de teste cu structura și tipologia itemilor. Aceste exemple nu acoperă întreaga varietate de formulări posibile de itemi/sarcini, ce pot fi utilizate la elaborarea testelor ce vor fi propuse candidaților.

COMPETENȚA SPECIFICĂ 1. Utilizarea limbajului istoric în diverse situații de învățare și de viață, respectând cultura comunicării.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>X.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice antichității și evului mediu pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XI.1.1. Selectarea terminologiei istorice specifice epocii moderne pentru a descrie aspectele evoluției social-economice, politice și culturale.</p> <p>XII.1.1. Explicarea termenilor istorici, specifici epocii contemporane.</p>	<p>Identifică în sursă 2 termeni specifici <i>regimului democratic...</i> etc.</p> <p>Numește procesul istoric <i>reflectat de datele diagramei/tabelului ...</i>etc.</p> <p>Scrie un termen ce reflectă estența sintagmei „<i>Confruntare între democrațiile liberale occidentale și regimurile comuniste postbelice</i>”... etc.</p> <p>Descrie situația politică a Franței în ajunul revoluției de la 1789... etc.</p> <p>Explică termenul/sintagma...</p>
	Aplicare și operare
<p>X.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric, utilizând noțiunile specifice perioadelor antică și medievală.</p> <p>XI.1.2. Formularea enunțurilor cu caracter istoric utilizând noțiunile specifice epocii moderne.</p> <p>XII.1.2. Încadrarea termenilor specifici istoriei contemporane în contexte care implică explicații, interpretări și atitudini.</p>	<p>Explică de ce <i>descoperirile geografice ale europenilor sunt considerate „Mari”</i> ...etc.</p> <p>Construiește o afirmație despre <i>viața politică în polisul atenian...</i> etc.</p> <p>Explică de ce <i>Ștefan cel Mare a apelat la ajutorul principilor europeni...</i> etc.</p> <p>Caracterizează <i>instituția Domniei în Țara Moldovei pe timpul lui Ștefan cel Mare...</i> etc</p> <p>Demonstrează <i>caracterul contradictoriu al regimului fanariot...</i> etc.</p>
	Integrare și transfer
<p>X.1.3. Prezentarea comunicărilor orale și scrise, utilizând termeni și concepte istorice specifice perioadei studiate.</p> <p>XI.1.3. Formularea judecăților de valoare și susținere a propriei opinii, aplicând terminologia specifică epocii moderne.</p> <p>XII.1.3. Aprecierea impactului utilizării corecte a limbajului istoric în comunicare și relaționare eficientă.</p>	<p>Exprimă-ți opinia cu privire la <i>politica regimului totalitar față de biserică...</i> etc.</p> <p>Apreciază <i>influența coloniilor grecești de pe litoralul Mării negre asupra evoluției geto-dacilor...</i> etc.</p> <p>Notă: Utilizarea termenilor și a conceptelor istorice în formularea judecăților de valoare, argumentarea propriilor opinii etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 2. Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor, proceselor, fenomenelor, demonstrând înțelegerea continuității și schimbării în istorie.	

Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>X.2.1.Descrierea schimbărilor ce au avut loc în spațiul istoric studiat.</p> <p>XI.2.1.Identificarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p> <p>XII.2.1.Determinarea schimbărilor teritoriale în baza a două sau mai multe hărți.</p>	<p>Numește un eveniment istoric pentru care harta poate servi ca sursă de informare...</p> <p>Scrieți spațiul istoric în care au avut loc evenimentele din sursele A și B... Identifică pe hartă 2 bătălii ale lui Ștefan cel Mare cu turcii... etc.</p> <p>Identifică teritoriile/stările aflate în sfera de influență sovietică în Europa de Est... etc.</p> <p>Identifică, în baza hărții, hotarele statului lui Burebista... etc.</p> <p>Determină, în baza hărții, câte o acțiune de politică externă a URSS și Germaniei stimulate de semnarea Pactului Molotov-Ribbentrop... etc.</p> <p>Determină, în baza hărții, 2 schimbări teritoriale ale Țării Moldova în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea... etc.</p>
<p>XI.2.2.Argumentarea schimbărilor survenite pe parcursul istoriei moderne cu ajutorul hărților și reperelor cronologice.</p> <p>XII.2.2.Analiza schimbărilor survenite în spații și timp.</p>	<p style="text-align: center;">Aplicare și operare</p> <p>Describe, utilizând harta, un proces istoric din spațiul European la sfârșitul epocii antice... etc.</p> <p>Explică, reieșind din conținutul hărții și datele din legendă, statutul localităților/statelor/regiunilor... etc.</p> <p>Formulează o cauză ce explică schimbarea indicatorilor economici din tabel pentru SUA între anii 1913-1921... etc.</p> <p>În baza reperelor cronologice și a informațiilor oferite de hartă, demonstrează caracterul expansionist al URSS... etc.</p> <p>Compară schimbările teritoriale în baza hărților... etc.</p>
<p>X.2.3.Conceptualizarea continuității proceselor care au avut loc în epoca antică și medievală, utilizând sursele cartografice și cronologice.</p> <p>XI.2.3.Elaborarea concluziilor, în baza informațiilor oferite de hartă, privind consecințele evenimentelor/proceselor/fenomenelor.</p>	<p style="text-align: center;">Integrare și transfer</p> <p>Elaborează, în baza hărții, o concluzie despre continuitatea proceselor impactul marilor migrații asupra poarelor... etc.</p> <p>Formulează o concluzie cu privire la consecințele migrațiilor popoarelor barbare... etc.</p>
<p>COMPETENȚA SPECIFICĂ 3. Analiza critică a informației din diferite surse, pornind de la cultura istorică, manifestând poziția cetățeanului activ și responsabil.</p>	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>XI.3.1.Distingerea faptului de opinie din informația oferită de sursă.</p>	<p>Numește domnul Țării Românești precizat în sursă... etc.</p> <p>Precizează din sursă o informație referitoare la bătălia din 1475... etc.</p> <p>Identifică în sursă puterea suzerană a Țărilor Române... etc.</p>

<p>XII.3.1. Stabilirea tipului de informație subiectivă/obiectivă oferită de sursa de documentare.</p>	<p>Identifică în sursă opinia autorului <i>despre originea limbii și a poporului roman...</i> etc. Determină în sursă opinia autorului <i>despre necesitatea legalizării religiei creștine...</i> etc. Identifică în sursă <i>două acțiuni întreprinse de români la mijlocul secolului al XIX-lea pentru constituirea statului național roman...</i> etc. În baza informației din sursă, identifică 2 limite ale Constituției române din 1866... etc. Selectează din sursă 2 măsuri de ordin economic întreprinse de guvernul României cu scopul integrării provinciilor după Unirea din 1918... etc. Selectează din <i>Proclamația de la Izlaz</i> 2 revendicări de ordin social... etc.</p>
Aplicare și operare	
<p>X.3.2. Sistematizarea informațiilor din diferite tipuri de surse pe domenii (economic, social, politic, cultural). XI.3.2. Selectarea și comentarea informațiilor din surse pentru a susține/ combate puncte de vedere cu referire la istoria modernă. XII.3.2. Compararea argumentelor din diferite surse pentru formularea unor judecăți proprii privind evoluția societății contemporane.</p>	<p>Formulează câte o <i>cauză/ consecință de ordin economic/ social/ politic/ cultural a revoluției industriale...</i> etc. Argumenează răspunsul cu informații din sursă... Compară opiniile autorilor <i>despre scopul urmărit de SUA prin punerea în aplicare a Planului Marshall...</i> etc. Compară motivele <i>invocate în surse de SUA și URSS pentru confruntarea ideologică specifică Războiului Rece...</i> etc.</p>
Integrare și transfer	
<p>X.3.3. Formularea opiniilor proprii referitoare la fapte /evenimente/ procese/ fenomene din istorie în baza surselor istorice. XI.3.3. Evaluarea diferitor abordări, puncte de vedere/ interpretări, reflectate în diverse surse istorice. XII.3.3. Cercetarea informației din diferite surse în vederea stabilirii credibilității și a validității opiniilor.</p>	<p>În baza informației din sursă determină <i>un factor extern, care ar justifica afirmația autorului conform căreia „...există o oportunitate ca poporul român să-și manifeste opțiuni și aceasta trebuia folosită...”</i> etc. În baza informațiilor oferite de sursă, <i>apreciază rolul Domniei în lupta antitomană...</i> etc. Apreciază, în baza surselor, <i>consecințele Planului Marshall după Al Doilea Război Mondial ...</i> etc. Exprimă-ți argumentat opinia: <i>Cât de mult afirmațiile autorului au fost influențate de modul în care acesta a dispus de libertatea de exprimare...</i> etc.</p>
COMPETENȚA SPECIFICĂ 4. Determinarea relației de cauzalitate în istorie, dând dovadă de gândire logică și spirit critic.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
<p>X.4.1. Identificarea evenimentelor/ proceselor istorice aflate în relație de cauzalitate.</p>	<p>Identifică în sursă <i>două cauze care au dus la izbucnirea mișcării reformiste...</i> etc. Identifică în sursă <i>o cauză și o consecință a cruciadei a IV-a...</i> etc.</p>

XI.4.1. Identificarea relațiilor de cauzalitate din informațiile oferite de sursele investigate.	Identifică în sursă două informații care se află în relație cauză-efect... etc.
	Aplicare și operare
X.4.2. Argumentarea relațiilor de cauzalitate/interdependență/ cauză-efect stabilite între evenimentele/ procesele istorice din epoca antică și medievală. XI.4.2. Încadrarea relației de cauzalitate în explicarea evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice. XII.4.2. Expunerea argumentată a opiniei privind cauzele și consecințele falsificării adevărului istoric în diverse surse.	Formulează o cauză ce l-a determinat pe A.I.Cuza să recurgă la dizolvarea Adunării Elective... etc. Argumentează relația de cauzalitate dintre <i>Sistemul de la Versailles și izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial...</i> etc. Argumentează relația de interdependență dintre <i>Marile descoperiri geografice și dezvoltarea comerțului ...</i> etc.
	Integrare și transfer
X.4.3. Demonstrarea relației cauză-efect din perspectiva cauzelor imediate/îndepărtate – efectelor imediate/ îndepărtate. XI.4.3. Formarea opiniilor relevante despre impactul evenimentelor/ proceselor/ fenomenelor istorice asupra societății, prin prisma multiperspectivității și diversității culturale.	Demonstrează relația de cauză-efect dintre <i>politica expansionistă a Imperiului Roman și formarea provinciei Dacia...</i> etc. Apreciază impactul <i>războaielor napoleoniene asupra istoriei Europei...</i> etc. Exprimă-ți argumentat opinia despre impactul <i>tehnologiilor asupra vieții cotidiene și asupra mediului prin prisma multiperspectivității...</i> etc.
COMPETENȚA SPECIFICĂ 5. Valorificarea trecutului istoric și a patrimoniului cultural, manifestând respect față de țară și de neam.	
Unități de competențe	Cunoaștere și înțelegere
XI.5.1. Identificarea ideilor și aprecierea valorilor general-umane conținute în opere literare, artistice, istorice și filosofice. XII.5.1. Identificarea consecințelor interacțiunii culturale, politice, economice și sociale asupra evoluției comunității umane.	Identifică drepturile naturale <i>expuse în Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului...</i> etc. Determină valorile general-umane promovate de autor în sursă... Formulează o consecință culturală <i>a războaielor macedoniene...</i> etc.
	Aplicare și operare
XI.5.2. Argumentarea contribuției personalităților în crearea/ păstrarea/ promovarea valorilor naționale și a patrimoniului cultural. XII.5.2. Aprecierea impactului regimurilor politice din istoria contemporană asupra mentalităților colective.	Apreciază impactul regimului totalitar asupra mentalităților colective... etc. Determină o consecință <i>a migrațiilor în lumea contemporană...</i> etc. Argumentează contribuția <i>lui Gr. Vieru la în crearea, păstrarea și promovarea valorilor naționale...</i> etc.
	Integrare și transfer
X.5.3. Aprecierea rolului istoric al marilor personalități ale neamului în edificarea valorilor naționale.	Notă: vezi lista personalităților

5. Exemplu de test și de barem de corectare

Acest exemplu de test permite oricărui candidat la examenul național de bacalaureat și publicului larg să-și formeze o idee despre structura testului de bacalaureat, numărul de sarcini/itemi, formatul și nivelul de complexitate ale acestora. Baremul de corectare, care corespunde exemplului de test, oferă o idee despre cerințele referitoare la completitudinea și corectitudinea prezentării unui răspuns detaliat și asigură unificarea la nivel național a corectării și notării lucrărilor candidaților.

Exemplu de test, profil umanist

SUBIECTUL I (24 de puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Noi considerăm adevăruri evidente prin sine că toți oamenii au fost creați egali, că sunt înzestrați de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile, că printre acestea se numără viața, libertatea și căutarea fericirii. Că, pentru a garanta aceste drepturi, oamenii au instituit guverne, a căror justă autoritate derivă din consimțământul celor guvernați.”

(Din *Declarația de independență a SUA, 4 iulie 1776*)

SURSA B

„Reprezentanții poporului francez, constituiți în Adunare națională, considerând că ignorarea, nesocotirea sau disprețul drepturilor omului sunt singurele cauze ale nefericirii publice au hotărât să expună într-o Declarație solemnă drepturile naturale, inalienabile și sacre ale omului [...].

Art.1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. [...]

Art. 2. Scopul oricărei asociații politice este păstrarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului; aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, securitatea și rezistența la opresiune.

Art. 4. Libertatea constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează altuia [...].”

(Din *Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789*)

Nr	Item	Scor	
		L	L
1.	Explică, în baza surselor, termenul <i>democrație</i> . _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2.	Identifică în surse două <i>drepturi naturale ale omului</i> . 1. _____ 2. _____	L	L
		0	0
		1	1
3.	Explică, în baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, contextul istoric în care a fost adoptată <i>Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789</i> . _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4.	Compară opiniile expuse de autorii declarațiilor cu privire la drepturile omului în societatea modernă (sursele A și B). Argumentează răspunsul cu trimitere la surse.	L	L
		0	0
		1	1

		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5.	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la importanța istorică a <i>Declarației Drepturilor Omului și ale Cetățeanului</i> pentru societatea contemporană.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Când am sosit cu bine la Milano, noi, împăratul Constantin și cu împăratul Licinius, și am chibzuit cu toții ce este în folosul statului și duce la buna sa stare, printre alte dispoziții generale folositoare, am hotărât, în privința cultului religios, să le dăm atât creștinilor, cât și celorlalți libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o, pentru ca divinitatea și ființa cerească, oricare ar fi ea, să ne fie favorabilă și binevoitoare nouă și supușilor noștri. Căci lucrul acesta corespunde situației vremurilor noastre, ca fiecare să aibă libertatea de a-și alege, după voia sa, o divinitate și de a se închina ei.”

(Eusebius, *Istoria bisericească*)

Nr.	Item	Scor	
1.	Identifică două motive invocate de împăratul Constantin pentru legalizarea creștinismului.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2.	Selectează din sursă două informații care confirmă garantarea toleranței religioase în Imperiul Roman.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3.	Determină opinia împăratului Constantin despre statutul <i>cultului religios</i> la începutul sec. IV d. Hr. Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
4.	Formulează o consecință a legalizării creștinismului în Imperiul Roman pentru istoria Europei. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2

		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
5.	Apreciază rolul lui Constantin cel Mare în istorie. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.



Nr.	Item	Scor
1.	Numește un proces istoric pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L
		0
		1
		2
		3
		4
		5
		6
		7

2.	Determină, în baza hărții, o schimbare teritorială suportată de România în 1940. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
3.	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la destinul istoric al Basarabiei.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A.

„Înțelegând foarte bine pericolul care amenința atât spațiul românesc, cât și regatul maghiar, Iancu de Hunedoara a dus o consecvență politică antiotomană, a încercat în permanență să unească statele creștine, a fost ultimul cruciat adevărat care a încercat să-i scoată pe turci din Europa. De fapt, în această perioadă, pentru eliminarea amenințării otomane se propuneau două soluții: soluția mare, pe baza reasumării idealului de cruciadă, prevedea unirea tuturor principilor creștini sub conducerea Papei, și soluția mică, soluție care s-a și realizat în practică, dar s-a dovedit insuficientă, prin unirea eforturilor popoarelor direct amenințate de turci. Din păcate, Iancu de Hunedoara nu a reușit să-i alunge pe turci și nici nu a putut să-i împiedice să cucerească Constantinopolul, aceasta în ciuda unor numeroase victorii și campanii militare, dar în condițiile în care sprijinul celorlalte puteri creștine a lipsit cu desăvârșire”.

(Eugen Denize, *Românii între Leu și Semilună: relațiile turco-venețiene și influența lor asupra spațiului românesc: secolele XV-XVI*)

SURSA B.

„Auzind despre aceasta, păgânul împărat al turcilor își puse în gând să se răzbune și să vie, în luna mai, cu capul său și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supui țara noastră, care e poarta creștinătății și pe care Dumnezeu a ferit-o până acum. Dar dacă această poartă, care e țara noastră, va fi pierdută[...] atunci toată creștinătatea va fi în mare primejdie.

De aceea ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteți pe căpitanii voștri împotriva dușmanilor creștinătății[...]. Iar noi, din partea noastră, făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că vom sta în picioare și ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinească.”

(Din *Apelul solemn al lui Ștefan cel Mare către principii Europei*)

SURSA C.

„Ca domn al unei țări situate în prima linie a confruntărilor dintre creștini și otomani și care cunoștea pretențiile tot mai împovărătoare ale Imperiului Otoman, Mihai Viteazul a înțeles că, față de schimbările care se manifestau în viața internațională, nu poate fi indiferent și nici neutru [...] Înzestrat cu simț diplomatic, conturându-și lucid planurile de acțiune, Mihai Viteazul [...] a stabilit legături cu voievozii Moldovei, cu

principii Transilvaniei, cu conducătorii mișcării de eliberare a popoarelor din Balcani și cu organizatorii cruciadei antiotomane, pentru a iniția și a duce, cu sorți de izbândă, lupta împotriva turcilor”.

(Șt.Ștefănescu, C.Mureșan, *Istoria românilor*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema:

Rolul domnitorilor români în lupta antiotomană din perioada medievală.

În textul tău:	Scor	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză- efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6 L 0 1 2 3 4 5 6	
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
amplasează în timp și spațiu evenimente/ procese/fenomene istorice	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
încadrează o personalitate istorică	L 0 2	L 0 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 L 0 1 2 3 4 5 6 7	
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL I (24 de puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Explică, în baza surselor, termenul <i>democrație</i>.</p> <p><u>Suport din surse:</u> <i>drepturi inalienabile; oamenii au instituit guverne; libertăți...; etc.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină, fără suport din surse; 3 p. - construiește o explicație deplină, cu suport din surse.</p>	3 puncte
2.	<p>Identifică în surse două <i>drepturi naturale ale omului</i>.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <i>viața, libertatea, căutarea gericii, proprietatea, securitatea și rezistența la opresiune...; etc.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x2 – identifică corect conform sarcinii.</p>	2 puncte
3.	<p>Explică, în baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, contextul istoric în care a fost adoptată <i>Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, Franța, 1789</i>.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <i>Revoluția franceză de la sfârșitul secolului al XVIII-lea; etc.</i></p> <p><u>Suport din sursă:</u> <i>Franța, 1789; Reprezentanții poporului francez, constituiți în Adunare națională, considerând că ignorarea, nesocotirea sau disprețul drepturilor omului sunt singurele cauze ale nefericirii publice... etc.</i></p> <p><u>Cunoștințe obținute anterior:</u> Căderea Bastiliei 14 iulie 1789; formarea Adunării Constituante; desființarea privilegiilor de clasă; etc.</p>	<p>Explică (2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină.</p> <p>Utilizează (3 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – utilizează doar informații din sursă; 2 p. – utilizează doar cunoștințele obținute anterior; 3 p. – utilizează sursa și cunoștințele obținute anterior.</p>	5 puncte
4.	<p>Compară opiniile expuse de autorii declarațiilor cu privire la drepturile omului în societatea modernă (sursele A și B).</p>	<p>Compară (3 p.) 0p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – comparație parțială (lipsește concluzia și criteriu de comparație);</p>	

	<p><u>Răspuns corect:</u> Autorii exprimă opinii identice...</p> <p>Argumentează răspunsul. - <i>oamenii au fost creați egali, că sunt înzestrați de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile; etc.</i> - ... <i>drepturile naturale, inalienabile și sacre ale omului [...].</i> <i>Art.1. Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. [...]; etc.</i></p>	<p>2 p. – comparație parțială (doar concluzie (asemănare, deosebire) sau doar criteriu de comparație);</p> <p>3 p. – comparație corectă și deplină (concluzie și criteriu de comparație).</p> <p>Argumentează (4p.)</p> <p>0p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1p. – argumentare parțială (fără a integra informația din surse);</p> <p>2 p. – argumentare deplină (integrează informația din surse);</p> <p>1 p.x2 - valorifică ambele surse (selectează corect informația utilizată).</p>	<p>7 puncte</p>
5.	<p>Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la importanța istorică a <i>Declarației Drepturilor Omului și ale Cetățeanului</i> pentru societatea contemporană.</p>	<p>Exprimă opinii (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ incorect științific;</p> <p>1 p. – opinie formulată simplist; parțial reflectă esența temei;</p> <p>2 p. – opinie clar exprimată, relevantă pentru tema dată, corectă științific.</p> <p>Argumentează (5p.)</p> <p>1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ);</p> <p>2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu);</p> <p>3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu);</p> <p><u>N.B.: se punctează suplimentar:</u></p> <p>1 p. – utilizează termeni/ concepte istorice în argumentarea opiniei (limbaj istoric).</p> <p>1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.</p>	<p>7 puncte</p>

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)			
Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Identifică două motive invocate de împăratul Constantin pentru legalizarea creștinismului.</p> <p><u>Răspuns corect:</u> - ...<i>este în folosul statului și duce la buna sa stare;</i> - <i>ca divinitatea și ființa cerească, oricare ar fi ea, să ne fie favorabilă și binevoitoare nouă și supușilor noștri.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p.x2 – identifică corect conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>

2.	<p>Selectează din sursă două informații care confirmă garantarea toleranței religioase în Imperiul Roman.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <i>am hotărât să le dăm libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o; fiecare să aibă libertatea de a alege o divinitate...; etc.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p.x2 – selectează corect conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>
3.	<p>Determină opinia împăratului Constantin despre libertatea credinței la începutul secolului IV d. Hr.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Autorul apreciază ...; etc.</p> <p>Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă:</p> <p>- <i>libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o; etc.</i></p> <p>- <i>fiecare să aibă libertatea de a-și alege, după voia sa, o divinitate și de a se închina ei; etc.</i></p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o afirmație la temă, fără a ține cont de mesajul sursei; 2 p. – construiește o afirmație corectă, pertinentă.</p> <p>Argumentează (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără aplicarea sursei); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu aplicarea sursei);</p>	<p>5 puncte</p>
4.	<p>Formulează o consecință a legalizării creștinismului în Imperiul Roman pentru istoria Europei.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <i>Răspândirea creștinismului în Europa...; etc.</i></p> <p>Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric: - exemple de popoare care au adoptat creștinismul; etc.</p>	<p>Formulează o consecință (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – consecință formulată simplist, parțial reflectă esența temei; 2 p. – consecință clar formulată, reflectă esența temei; 3 p. – consecință clar formulată, corelată la un fapt istoric.</p> <p>Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, nu se face trimitere la un fapt istoric); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, având la bază un fapt istoric).</p> <p><u>N.B.: se punctează suplimentar:</u> 1 p. – corectitudinea științifică.</p>	<p>7 puncte</p>
5.	<p>Apreciază rolul lui Constantin cel Mare în istorie. Argumentează răspunsul.</p>	<p>Apreciază (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit din punct de vedere științific; 1 p. – apreciere foarte generală; formulată simplist;</p>	

	<p>2 p. – apreciere clar exprimată, relevantă pentru aspectul istoric solicitat. Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns lipsă; în discordanță cu aprecierea formulată; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu); corectă științific, în concordanță cu sarcina propusă. N.B.: se punctează suplimentar: 1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.</p>	6 puncte
--	--	-----------------

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Numește un proces istoric pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. <u>Răspuns posibil:</u> Rapt teritorial... Argumentează răspunsul: - <u>harta</u> – <i>Anexarea Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herța (28 iunie 1940); anexarea Transilvaniei de N-V (30 august 1940); anexarea Cadrilaterului (7 septembrie 1940...; etc.</i> - <u>cunoștințele obținute anterior:</u> – contextul istoric; documente; tratative; etc.</p>	<p>Numește (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – evenimentul corelează parțial cu harta; 2 p. – evenimentul numit este în concordanță cu informația oferită de hartă. Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului). Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.</p>	7 puncte
2.	<p>Determină, în baza hărții, o schimbare teritorială suportată de România în 1940. <u>Răspuns posibil:</u> - <i>Basarabia, Nordul Bucovinei și Ținutul Herței: 26-28 iunie 1940; Notele ultimative emise de URSS guvernului României; etc.</i> - <i>N-V Transilvaniei: 30 august 1940, Dictatul de la Viena; etc.</i></p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – schimbarea corelează parțial cu harta; 2 p. – schimbarea numită este în concordanță cu informația oferită de hartă. Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p>	7 puncte

	Argumentează răspunsul: - <u>harta</u> : <i>teritorii hașurate, denumiri de state; etc.</i> - cunoștințele obținute anterior: contextul istoric; documente; tratative; (orice informație istorică la temă, dar care nu se regăsește pe hartă) etc.	1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului). Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.	
3.	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la destinul istoric al Basarabiei. <u>Răspuns posibil</u> : Schimbarea sistemului de organizare politică/ economică/ socială; etc <u>Suport din sursă</u> : <i>teritoriul hașurat..; etc.</i>	Elaborează (2p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – elaborează un mesaj simplist, ce corespunde parțial sarcinii propuse; 2 p. – elaborează un mesaj clar, în concordanță cu sarcina propusă. Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.	5 puncte

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim um pentru item
1.	Formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă. <i>Rolul domnitorilor români în lupta antiotomană din perioada medievală.</i> Argumentele formulate, cel puțin trei, pot face trimitere la: - promovarea unei consecvențe politice antiotomane; - unirea eforturilor popoarelor amenințate de turci; - eliminarea amenințării otomane; - războaiele antiotomane; - apărarea creștinătății; -etc.	Formulează trei argumente (6p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit; 1 p.X3 – argument parțial/declarativ; 2 p.X3 – argument construit corect (raționament și exemplu), corect științific. Concordanța argumentelor cu opinia (2p.) 0 p. – răspuns lipsă; argumentele nu sunt în concordanță cu opinia construită; 1 p. – argumentele susțin parțial/ insuficient teza exprimată în introducere; 2 p. – argumentele susțin opinia exprimată în introducere, sunt relevante și suficiente pentru teza dată. Relevanța tematică a argumentelor (2p.) 0 p. – răspuns lipsă; nu corespund temei; 1 p. – argumentele abordează tangențial tema propusă; 2 p.– argumentele dezvoltă tema propusă.	10 puncte
2.	Formulează relații de cauză-efect (cel puțin două).	Menționează (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit;	

		<p>1p x2 - menționează cauze/ consecințe ale evenimentelor/ proceselor/fenomenelor abordate (cel puțin două), corecte științific.</p> <p>Formulează (4p.)</p> <p>2p x2 - formulează relații de cauzalitate/ cauză-efect/ interdependență (cel puțin două);</p>	6 puncte
3.	Integrează critic informațiile din sursele propuse în propriul text.	<p>0 p. - răspuns lipsă sau fără a face trimitere la surse; textul surselor este preluat fără a fi integrat în text;</p> <p>1 p. - se fac unele încercări de a cita, de a face trimitere la surse, fără a integra informația în textul autorului;</p> <p>2 p. - selectează corect informația din surse, fără a o integra în textul autorului;</p> <p>3 p. - sursele sunt valorificate corect (citate din sursă și/ sau trimitere la autor; etc.), dar parțial/ unilateral pentru tema propusă;</p> <p>4 p. - sursele sunt parte integră a textului, servesc ca suport al reflecției autorului pentru o analiză multiaspectuală a temei.</p>	4 puncte
4.	Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor/proceselor/fenomenelor	<p>Amplasarea în timp (2 p)</p> <p>1p x2 – menționează două date cronologice relevante.</p> <p>Amplasarea în spațiu (2)</p> <p>1p x2 – menționează două țări/ regiuni/ continente/ părți ale lumii.</p>	4 puncte
5.	Încadrarea în text a personalității istorice	2p – menționează o personalitate relevantă.	2 puncte
6.	Expune ideile în baza unui plan logic care să conțină introducere, cuprins, concluzie.	<p>0 p. – răspuns lipsă.</p> <p>Introducere</p> <p>1 p. – teza este formulată simplist, puțin personalizat; nu este axată deplin la tema propusă;</p> <p>2 p. – teza este formulată clar, personalizat (mai mult decât o simplă reafirmare a temei) și este relevantă pentru tema propusă.</p> <p>Cuprins</p> <p>1 p. – organizarea textului (prin alineat) reflectă cuprinsul textului.</p> <p>1 p. – respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice.</p> <p>Concluzie</p> <p>1 p. – mesaj simplist; parțial corelat cu teza propusă în introducere;</p>	7 puncte

		<p>2 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere, dar nu oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins;</p> <p>3 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere și oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins.</p>	
7.	Utilizează corect limbajul istoric.	<p>0 p. – răspuns lipsă;</p> <p>1 p. – limbaj parțial adecvat; irelevant pentru tema propusă;</p> <p>2 p. – limbaj adecvat/ relevant pentru prezentarea temei.</p> <p>N.B.: baremul pentru <i>utilizarea corectă a limbajului istoric</i> se aplică doar în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru <i>formularea argumentelor relevante</i> (itemul IV.1)</p>	2 puncte

Total: 100 de puncte

Exemplu de test, profil real

SUBIECTUL I (24 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

”Art.1. Grecia, România, Turcia și Iugoslavia își garantează mutual siguranța tuturor frontierelor lor balcanice.

Art.2. Înaltele Părți Contractante se obligă să se sfătuiască asupra măsurilor de luat în fața unor împrejurări ce ar putea atinge interesele lor așa cum sunt definite prin prezentul acord. [...]

Art. 3. Prezentul acord [...] va fi deschis oricărei alte țări balcanice.”

(Pactul Înțelegerii Balcanice, 9 februarie 1934)

SURSA B.

”Izvorând din poruncile unității naționale, politica noastră externă are ca scop principal păstrarea ei, iar ca metodă de lucru, coordonarea progresivă a acțiunii noastre cu aceea a statelor cu interes comun, până la integrarea ei în grupuri internaționale din ce în ce mai mari. De la național prin regional la universal, iată lozincă României peste graniță.”

(Nicolae Titulescu, *Discurs despre politica externă a României, 1934*)

Nr.	Item	Scor	
		L	L
1	Explică, în baza sursei A, termenul <i>pact</i> . _____ _____ _____	0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Identifică în surse două obiective de politică externă ale României interbelice. _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Determină, în baza surselor, o <i>metodă de lucru</i> aplicată de diplomația română în <i>scopul păstrării unității naționale</i> . Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
5	5		
4	Compară opiniile autorilor cu privire la principiile de politică externă ale României în perioada interbelică (sursele A și B). Argumentează răspunsul. _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
	4	4	

		5	5
		6	6
		7	7
5	Apreciază rolul diplomației române în vederea păstrării unității naționale. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7

SUBIECTUL al II-lea (22 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

”Burebista este acela care pentru un moment a izbutit să unească de bună voie, ori cu ajutorul armelor, toate semințiile daco-getice, a reușit să-și întindă stăpânirea chiar dincolo de vatra permanentă a acestora și să joace un rol de prim ordin în Europa acelor vremuri. El a depășit în importanță limitele istoriei neamului său înscriindu-se printre geniile antichității. Burebista este demnul rival al lui Caesar, cel mai de seamă general roman, cu care însă n-a ajuns să se înfrunte pe câmpul de bătălie.”

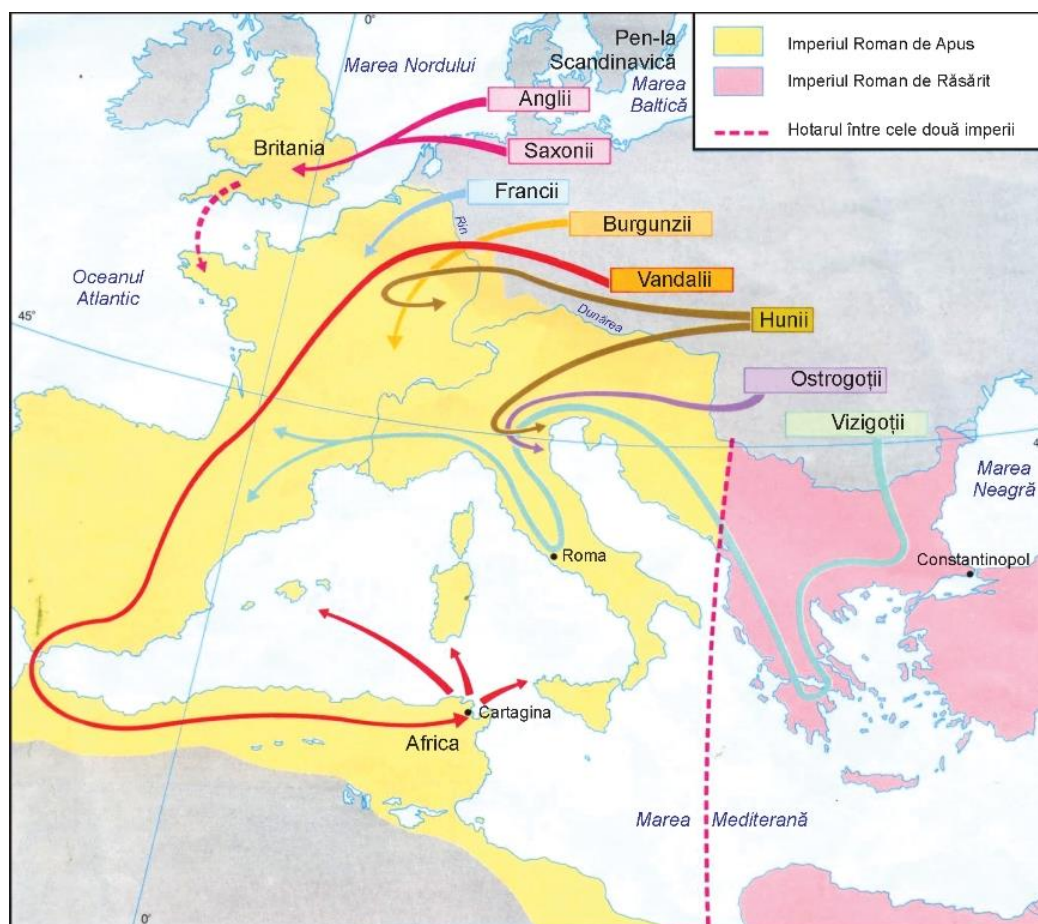
(Ioan Horațiu Crișan, *Burebista și epoca sa*)

Nr.	Item	Scor	
1	Identifică două fapte istorice pentru care Burebista se <i>înscrie printre geniile antichității</i> .	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Explică modul în care regele Burebista a realizat unificarea geto-dacilor.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
3	Determină opinia autorului despre calitățile organizatorice ale regelui Burebista. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

4	Formulează o cauză a rivalității daco-romane în timpul domniei regelui Burebista. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
6	6		
7	7		
5	Apreciază rolul lui Burebista în istorie. Argumentează răspunsul.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
6	6		

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.



<https://ro.scribd.com/doc/307880032/formarea-popoarelor-europene>

Nr.	Item	Scor	
		L	L
1	Numește un proces istoric pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
2	Determină, în baza hărții, o schimbare politico-teritorială suportată de Imperiul Roman. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și cunoștințele obținute anterior.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
3.	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la destinul istoric al Imperiului Roman.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		5	5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-D.

SURSA A.

„[...] Dacă Imperiul lui Napoleon a desființat unele cuceriri ale revoluției, el a conservat esența revoluției. În domeniul politic, economic și, mai ales, social, Imperiul napoleonean a menținut moștenirea revoluționară și a împiedicat reîntoarcerea la Vechiul Regim. Războaiele duse în timpul Republicii au fost văzute ca eliberatoare. Ele au propagat ideile revoluționare și dreptul popoarelor de a dispune de ele însele. Dar, armatele revoluționare, cât și cele imperiale au fost întâmpinate peste tot cu ostilitate. Napoleon a modificat harta Europei, redesenând o parte din frontiere. În ciuda eșecului său militar, opera lui Napoleon își va pune amprenta mult timp asupra țărilor, pe care le-a cucerit.” (Jean - Michel Lambrin, *Histoire*)

SURSA B.

„[...] De ce, în 1814, cooperarea devenise mai necesară decât în trecut? Explicația e oarecum evidentă: fostul echilibru fusese distrus și nu mai putea fi reparat. În secolul XVIII, puterea militară era împărțită relativ egal între două mari alianțe, dar apariția lui Napoleoan deranjase echilibrul. Înfrângerea lui Napoleon a necesitat un efort comun extraordinar din partea statelor ce i s-au opus; în plus, războaiele napoleoniene distruseră granițe și instituții politice în întreaga Europă, dar mai ales în Germania. Pentru a-și reveni, Europa avea nevoie de o pace îndelungată. De aceea, prioritatea era apărarea păcii în fața

principalelor probleme: apariția unor aventurieri cu pretenții hegemonice (pentru ca un imperiu ca cel al lui Napoleon să nu mai apară) și războaiele prea distructive.” (Stella Gervas, *Congresul de la Viena*)

SURSA C.

„...În Europa Sfintei Alianțe, recurgerea la conspirații și la societăți secrete era aproape inevitabilă. Lipsa spațiului democratic, îngrădirea libertății presei și a cuvântului și teama în fața ideilor liberale făceau ca toate acele monarhii suspicioase și autoritare să-și împingă opoziții spre activități clandestine...”

(F. Furet, „*Omul romantic*”)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema:
Congresul de la Viena a instaurat „un sistem al păcii” sau a creat „jandarmul Europei”?

În textul tău:	Scor	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
formulează relații de cauză- efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6 L 0 1 2 3 4 5 6	
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
amplasează în timp și spațiu evenimente/ procese/fenomene istorice	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
încadrează o personalitate istorică	L 0 2	L 0 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 L 0 1 2 3 4 5 6 7	
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

BAREM DE CORECTARE

SUBIECTUL I (24 de puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
----------	-------------------------	-------------------------------	-------------------

1.	<p>Explică, în baza surselor, termenul <i>pact</i>.</p> <p><u>Suport din surse:</u> <i>își garantează mutual siguranța tuturor frontierelor lor balcanice...; etc.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o explicație parțială; 2 p. – construiește o explicație deplină, fără suport din surse; 3 p. - construiește o explicație deplină, cu suport din surse.</p>	3 puncte
2.	<p>Identifică în surse două <i>obiective de politică externă ale României interbelice</i>.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> <i>siguranța frontierelor...; păstrarea unității naționale...; etc.</i></p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x2 – identifică corect conform sarcinii.</p>	2 puncte
3.	<p>Determină, în baza surselor, o <i>metodă de lucru</i> aplicată de diplomația română în <i>scopul păstrării unității naționale</i>.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Crearea alianțelor regionale; etc.</p> <p><u>Suport din sursă:</u> <i>își garantează mutual siguranța tuturor frontierelor lor balcanice; coordonarea progresivă a acțiunii noastre cu aceea a statelor cu interes comun... etc.</i></p>	<p>Determină (2 p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o afirmație la temă, fără a ține cont de mesajul sursei; 2 p. – construiește o afirmație corectă, pertinentă.</p> <p>Argumentează (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără aplicarea sursei); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu aplicarea sursei).</p>	5 puncte
4.	<p>Compară opiniile autorilor cu privire la principiile de politică externă ale României în perioada interbelică (sursele A și B).</p> <p><u>Răspuns corect:</u> Autorii surselor prezintă principiul cooperării...; etc.</p> <p>Argumentează răspunsul. - <i>Înaltele Părți Contractante se obligă să se sfătuiască asupra măsurilor de luat...;</i> - <i>coordonarea progresivă a acțiunii noastre cu aceea a statelor cu interes comun...; etc.</i></p>	<p>Compară (3 p.) 0p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – mesaj simplist (lipsește concluzia și criteriu de comparație); 2 p. – comparație parțială (doar concluzie (asemănare, deosebire) sau doar criteriu de comparație); 3 p. – comparație corectă și deplină (concluzie și criteriu de comparație).</p> <p>Argumentează (4p.) 0p. – răspuns greșit/ lipsă; 1p. – argumentare parțială (lipsește raționamentul; operează doar cu informația din surse); 2 p. – argumentare deplină (integrează sursele în propriul raționament); 1 p.x2 - valorifică ambele surse (selectează corect informația utilizată).</p>	7 puncte

5.	<p>Apreciază rolul diplomației române în vederea păstrării unității naționale. Argumentează răspunsul</p>	<p>Apreciază (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ incorect științific; 1 p. – apreciere formulată simplist; parțial reflectă esența temei; 2 p. – apreceire clar exprimată, relevantă pentru tema dată, corectă științific. Argumentează (5p.) 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu exemplu); <u>N.B.: se punctează suplimentar:</u> 1 p. – utilizează termeni/ concepte istorice în argumentarea opiniei (limbaj istoric). 1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.</p>	<p>7 puncte</p>
----	---	---	----------------------------

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)			
Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Identifică în sursă două fapte istorice pentru care Burebista se <i>înscrie printre geniile antichității.</i></p> <p><u>Răspuns posibil:</u> - a izbutit să unească toate semințiile daco-getice; - a reușit să-și întindă stăpânirea chiar dincolo de vatra permanentă a acestora; - demnul rival al lui Caesar, cel mai de seamă general roman.</p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. x2 – identifică corect conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>
2.	<p>Explică modul în care regele Burebista a realizat unificarea geto-dacilor.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> a izbutit să unească de bună voie, ori cu ajutorul armelor, toate semințiile daco-getice...; etc.</p>	<p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – selectează corect din sursă conform sarcinii propuse; 2 p. – explică corect, conform sarcinii propuse.</p>	<p>2 puncte</p>
3.	<p>Determină opinia autorului despre calitățile organizatorice ale regelui Burebista.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Autorul apreciază ...; etc.</p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – construiește o afirmație la temă, fără a ține cont de mesajul sursei;</p>	

	<p>Argumentează răspunsul cu secvențe din sursă: <i>- este acela care pentru un moment a izbutit să unească de bună voie, ori cu ajutorul armelor, toate semințiile daco-getice;</i> <i>- a reușit să-și întindă stăpânirea chiar dincolo de vatra permanentă a acestora și să joace un rol de prim ordin în Europa acelor vremuri; etc.</i></p>	<p>2 p. – construiește o afirmație corectă, pertinentă. Argumentează (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără aplicarea sursei); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu aplicarea sursei);</p>	<p>5 puncte</p>
4.	<p>Formulează o cauză a rivalității daco-romane în timpul domniei regelui Burebista. <u>Răspuns posibil:</u> Politica expansionistă a Imperiului Roman; puterea impresionantă a Daciei...; etc.</p> <p>Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric: - Distrugerea orașelor grecești din vestul Pontului în anii 50 î.Hr.; Conflictul dintre Cezar și Burebista; etc.</p>	<p>Formulează o consecință (3p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – consecință formulată simplist, parțial reflectă esența temei; 2 p. – consecință clar formulată, reflectă esența temei; 3 p. – consecință clar formulată, corelată la un fapt istoric. Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, nu se face trimitere la un fapt istoric); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, având la bază un fapt istoric). N.B.: se punctează suplimentar: 1 p. – corectitudinea științifică.</p>	<p>7 puncte</p>
5.	<p>Apreciază rolul lui Burebista în istorie. <u>Răspuns posibil:</u> Mare om politic; bun diplomat; militar iscusit; organizator extraordinar; etc. Argumentează răspunsul.</p>	<p>Apreciază (2p.) 0 p. – răspuns lipsă/ greșit din punct de vedere științific; 1 p. – apreciere foarte generală; formulată simplist; 2 p. – apreciere clar exprimată, relevantă pentru aspectul istoric solicitat. Argumentează (4p.) 0 p. – răspuns lipsă; în discordanță cu aprecierea formulată; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului, fără exemplu); 3 p. – argumentare deplină (formulare logică, coerentă a raționamentului, cu</p>	<p>6 puncte</p>

		exemplu); corectă științific, în concordanță cu sarcina propusă. N.B.: se punctează suplimentar: 1 p. – concordanța argumentului cu aprecierea formulată.	
--	--	--	--

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Numește un proces istoric pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Migrațiile popoarelor barbare...</p> <p>Argumentează răspunsul:</p> <p>- <u>harta</u> – <i>Denumirile popoarelor barbare; direcțiile de migrație indicate prin săgeți...; etc.</i></p> <p>- <u>cunoștințele obținute anterior:</u> – contextul istoric; timpul, spațiul istoric; etc.</p>	<p>Numește (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – procesul corelează parțial cu harta; 2 p. – procesul numit este în concordanță cu informația oferită de hartă.</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului).</p> <p>Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior. 3 p. – utilizează harta și cunoștințele obținute anterior în argumentarea răspunsului.</p>	7 puncte
2.	<p>Determină, în baza hărții, o schimbare politico-teritorială suportată de Imperiul Roman.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> - <i>Divizarea Imperiului Roman în două state; etc.</i></p> <p>Argumentează răspunsul:</p> <p>- <u>harta:</u> <i>teritoriile marcate în legendă; linia de hotar între cele două imperii; denumiri de state; etc.</i></p> <p>- <u>cunoștințele obținute anterior:</u> contextul istoric; Teodosiu I, Honoriu, Arcadiu; 395 d.Hr.; ; capitalele; etc.</p>	<p>Determină (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – schimbarea corelează parțial cu harta; 2 p. – schimbarea numită este în concordanță cu informația oferită de hartă.</p> <p>Argumentează (2p.) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – argumentare parțială (raționament formulat simplist, declarativ); 2 p. – argumentare parțială (formulare logică, coerentă a raționamentului).</p> <p>Utilizează (3p) 0 p. – răspuns greșit/ lipsă; 1 p. – pentru utilizarea hărții; 2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior.</p>	7 puncte

		3 p. – utilizează harta și cunoștințele obținute anterior în argumentarea răspunsului.	
3.	<p>Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la destinul istoric al Imperiului Roman.</p> <p><u>Răspuns posibil:</u> Declinul și căderea Imperiului Roman; etc</p> <p><u>Support din sursă:</u> <i>hotarul dintre Imperii; concentrarea barbarilor pe teritoriul Imperiului Roman de Apus..; etc.</i></p> <p>- <u>cunoștințele obținute anterior:</u></p> <p>- Imperiul Roman de Apua a pierdut toate teritoriile; 476 d.Hr.; crearea regatelor barbare; etc.</p> <p>- Imperiul Roman de Răsărit a supraviețuit; Imperiul Bizantin; 1453 – cade Constantinopolul; etc.</p>	<p>Elaborează (2p)</p> <p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – elaborează un mesaj simplist, ce corespunde parțial sarcinii propuse;</p> <p>2 p. – elaborează un mesaj clar, în concordanță cu sarcina propusă.</p> <p>Utilizează (3p)</p> <p>0 p. – răspuns greșit/ lipsă;</p> <p>1 p. – pentru utilizarea hărții;</p> <p>2 p – pentru utilizarea cunoștințelor obținute anterior;</p> <p>3 p. – utilizează harta și cunoștințele obținute anterior în argumentarea răspunsului.</p>	5 puncte

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Nr. item	Răspuns corect/ posibil	Modul de acordare a punctelor	Maxim pentru item
1.	<p>Formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă.</p> <p>Congresul de la Viena a instaurat „un sistem al păcii” sau a creat „jandarmul Europei”?</p> <p>Argumentele formulate, cel puțin trei, pot face trimitere la:</p> <p>- aplicarea principiului intervenționismului...; etc</p> <p>- doctrina conservatoare...; etc</p> <p>- intervenții militare...; etc</p> <p>- lupta împotriva mișcărilor revoluționare și de eliberare națională...;</p> <p>- etc.</p>	<p>Formulează trei argumente (6p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ greșit;</p> <p>1 p.X3 – argument parțial/declarativ;</p> <p>2 p.X3 – argument construit corect (raționament și exemplu), corect științific.</p> <p>Concordanța argumentelor cu opinia (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă; argumentele nu sunt în concordanță cu opinia construită;</p> <p>1 p. – argumentele susțin parțial/ insuficient teza exprimată în introducere;</p> <p>2 p. – argumentele susțin opinia exprimată în introducere, sunt relevante și suficiente pentru teza dată.</p> <p>Relevanța tematică a argumentelor (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă; nu corespund temei;</p> <p>1 p. – argumentele abordează tangențial tema propusă;</p> <p>2 p.– argumentele dezvoltă tema propusă.</p>	10 puncte
2.	Formulează relații de cauză-efect (cel puțin două).	<p>Menționează (2p.)</p> <p>0 p. – răspuns lipsă/ greșit;</p> <p>1p x2 - menționează cauze/ consecințe ale evenimentelor/</p>	

		proceselor/fenomenelor abordate (cel puțin două). Formulează (4p.) 2p x2 - formulează relații de cauzalitate/ cauză-efect/ interdependență (cel puțin două), utilizând conectori;	6 puncte
3.	Integrează critic informațiile din sursele propuse în propriul text.	0 p. - răspuns lipsă sau fără a face trimitere la surse; textul surselor este preluat fără a fi integrat în text; 1 p. – se fac unele încercări de a cita, de a face trimitere la surse, fără a integra informația în textul autorului; 2 p. – selectează corect informația din surse, fără a o integra în textul autorului; 3 p. – sursele sunt valorificate corect (citate din sursă și/ sau trimitere la autor; etc.), dar parțial/ unilateral pentru tema propusă; 4 p. – sursele sunt parte integră a textului, servesc ca suport al reflecției autorului pentru o analiză multiaspectuală a temei.	4 puncte
4.	Amplasarea în timp și spațiu a evenimentelor/proceselor/ fenomenelor	Amplasarea în timp (2 p) 1p x2 – menționează două date cronologice relevante. Amplasarea în spațiu (2) 1p x2 – menționează două țări/ regiuni/ continente/ părți ale lumii.	4 puncte
5.	Încadrarea în text a personalității istorice	2p – menționează o personalitate relevantă.	2 puncte
6.	Expune ideile în baza unui plan logic care să conțină introducere, cuprins, concluzie.	0 p. – răspuns lipsă. Introducere 1 p. – teza este formulată simplist, puțin personalizat; nu este axată deplin la tema propusă; 2 p. – teza este formulată clar, personalizat (mai mult decât o simplă reafirmare a temei) și este relevantă pentru tema propusă. Cuprins 1 p. – organizarea textului (prin alineat) reflectă cuprinsul textului. 1 p. – respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice. Concluzie 1 p. – mesaj simplist; parțial corelat cu teza propusă în introducere; 2 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere, dar nu	7 puncte

		oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins; 3 p. – mesaj clar, în concordanță cu tema și teza propusă în introducere și oferă o sinteză a argumentelor formulate în cuprins.	
7.	Utilizează corect limbajul istoric.	0 p. – răspuns lipsă; 1 p. – limbaj parțial adecvat; irelevant pentru tema propusă; 2 p. – limbaj adecvat/ relevant pentru prezentarea temei. N.B.: baremul pentru <i>utilizarea corectă a limbajului istoric</i> se aplică doar în cazul acumulării a cel puțin 4 puncte pentru <i>formularea argumentelor relevante</i> (itemul IV.1)	2 puncte

Total: 100 de puncte